

РЕШЕНИЕ

№ 5331

гр. София, 20.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Силвана Гълъбова

Членове: Георги Ст. Чехларов
Цветина Костадинова

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Георги Ст. Чехларов Въззивно гражданско дело № 20231100500856 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 20061110 от 10.10.2022 г., постановено по гр.д. № 63080/2019г. на СРС, ГО, 61 състав, ответникът Главна дирекция „Г.п.” при МВР, с адрес: гр. София, бул. **** с ЕИК ****, е осъден да заплати на Л. Б. Ш. ЕГН *****, с адрес: гр. София, жк. „Западен парк”, бл. ****, на основание чл. 187, ал. 6, вр. ал. 5, т. 2 ЗМВР /ред. ДВ бр. 81/2016г./ сумата от 3532,88 лева - представляваща неизплатено възнаграждение за положен извънреден труд през периода от 01.07.2016г. до 30.10.2019г., ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба - 31.10.2019г. до окончателното изплащане на вземането, както и на основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД сумата от 531,31 лева - лихва за забава за периода от 01.10.2016г. до 29.10.2019г., като искът по чл.86,ал.1 ЗЗД е отхвърлен за периода от 01.07.2016г. до 30.09.2016г., като неоснователен.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба от ответника ГД „Г.п.” при МВР. Счита постановеното решение за неправилно като постановено в нарушение на материалния закон. Излага доводи, че Наредбата за структурата и организацията на работната заплата не е приложима при служебните правоотношения, каквото е и процесното, съответно налице е специална нормативна уредба по отношение отчитането и заплащането на нощния труд в МВР. Моли се за отмяна на обжалваното решение и постановяване на друго, с което предявените искове да бъдат отхвърлени.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от Л. Б. Ш., чрез адв. Ш., с който същата се оспорва като неоснователна. Твърди се, че обжалваното решение е правилно и законосъобразно, с оглед на което следва да бъде потвърдено от въззивния съд.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, приема следното:

Предявени за разглеждане са обективно кумулативно съединени искове с правно основание чл. 187, ал. 5, т. 2, вр. чл. 178, ал. 1. т. 3 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо. Същото обаче е частично неправилно, като съображенията на въззивния съд да достигне до този извод са следните:

Безспорно между страните по делото е обстоятелството, че за процесния период същите са били обвързани от служебно правоотношение, по силата на което ищецът е изпълнявал длъжността старши полицаи в РД „Г.п.” – Аерогари, ГКПП – Аерогара София, като служебните си задължения е изпълнявал на 12-часови смени, при сумирано изчисляване на работното време за тримесечен период. Тези обстоятелства се подкрепят и от приетите писмени доказателства, както и констатациите на вещното лице по изслушаната пред първоинстанционния съд съдебна счетоводна експертиза.

По делото представена заповед №4064з-828/08.08.2016 г. на директора на ГД „Г.п.“, с която е определена организацията на работното време на отделните структури и дейности в РДГП „Аерогари“, като за служителите, заемащи длъжността на ищеца в ГПУ – София, разпределението на работното време е както следва: дневна смяна – от 08:00 ч. до 20:00 ч. и нощна смяна – от 20:00 ч. до 08:00 ч., с включени 30 мин. време за хранене в посочените 12 ч. Представени са и указания №УРИ3282р-27050/14.12.2015 г. за зам. директора на ГД „Г.п.“ относно: Ред за водене, попълване и съхранение на служебни документи, регламентиращи наблюдението на държавната граница и специфичната охранителна дейност в зоните на международните летища, с които на служителите е указан ежедневен инструктаж на гранично-полицейските наряди, който инструктаж се изготвя преди всяка работна смяна по бланка, в която се нанася актуалната за деня и смяната информация, промените в състоянието на ситуационната картина и наличната оперативна информация, като след инструктажа всички служители са задължени да се подписват за удостоверяване, че са запознати с поставените им задачи.

Представен е и ежедневен инструктаж на гранично-полицейски наряди в 03 група, ЛСАС за времето от 20:00 ч. на 05.04.2019 г. до 08:00 ч. на 06.04.2019 г., от който се установява, че времето за провеждането му възлиза на около 25 мин. Съгласно разпоредбата на чл.187 ал.5 т.2 ЗМВР в релевантната и редакция работата извън редовното работно време до 280 часа годишно се компенсира с възнаграждение за извънреден труд за отработени до 70 часа на тримесечен период – за служителите, работещи на смени, а съгласно ал.6 този труд се заплаща с 25 на сто увеличение върху основното месечно възнаграждение. Настоящият въззивен състав намира, че по делото не е спорно и се установява от описаните по-горе писмени доказателства, че ежедневният инструктаж преди започването на всяка смяна е бил задължителен, както и фактът на неговото провеждане, поради което и следва да се приеме, че тези 30 мин. преди началото на работното време ищецът е бил длъжен да е на работното си място. Нормата чл.2 Директива №2003/88/ЕО на ЕП и на Съвета от 04.11.2003 г. относно някои аспекти на организацията на работното време дава легална дефиниция на понятието „работно време“, а именно: всеки период, през който работникът или служителят или работи, или е на разположение на работодателя и изпълнява своята дейност или задължения в съответствие с националното законодателство и/или практика. Ето защо, следва да се приеме, че времето, през което ищецът е присъствал на задължителния ежедневен инструктаж, който е част от задълженията на служителите и се е извършвал в работно време, и присъствието на него е било задължително, представлява част от работното време и следователно следва да се отчита като такова, съответно при превишение следва да се отчита като извънреден труд по смисъла на чл.143 ал.1 КТ. От заключението на ССЧЕ, което и настоящият съдебен състав кредитира изцяло, се установява, че през процесния период общият брой отработени от ищеца смени е 499 броя, като времето са инструктаж за тези 499 броя смени е 250 ч., т.е. ищецът е положил 250 ч. извънреден труд, като размерът на дължимото му се възнаграждение за тези часове извънреден труд е в общ размер на сумата от 1691,99 лв., а размерът на лихвата за забава – 254,44 лв. При тези данни следва да се приеме, че предявеният иск се явява изцяло основателен до размера на сумата от 1691,99 лв. и като такъв следва да бъде уважен до този размер.

Основателността на иска за мораторна лихва предполага наличие на главен дълг и забава в погасяването му. За изпадането на ответника в забава по отношение вземанията за извънреден труд не е необходима покана, доколкото заплащането му е част от задължението за заплащане на трудово възнаграждение, за което е установен срок /месечно или при тримесечно сумарно отчитане на работното време/. Ето защо, ответникът е изпаднал в забава след изтичане на срока, в който е следвало да се заплати съответното възнаграждение, поради което съдът приема, че за претендирания период ответникът е бил в забава.

Поради изложеното съдът намира, че предявеният иск се явява

частично основателен до размера на сумата от 254,44 лв. и като такъв следва да бъде уважен до този размер.

По отношение претенцията на заплащане на положения нощен труд след превръщането му в дневен, съдът намира следното:

Основния довод, наведен във въззивната жалба касае обстоятелството дали при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служителите на МВР са приложими разпоредбите на КТ и на чл. 9, ал. 2 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /НСОРЗ/ или следва да се прилагат разпоредбите на специалния ЗМВР и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове.

На първо място, следва да се съобрази, че между страните не е спорно и от представените писмени доказателства, се установява, че в процесния период ищецът е заемал длъжност, определяща го като държавен служител по смисъла на чл. 142, ал. 1, т. 1 ЗМВР. Съгласно изричната разпоредба на ал. 2 на чл. 142 ЗМВР, статутът на държавните служители по ал. 1, т. 1 се урежда със ЗМВР.

По основния спорен въпрос между страните е дадено задължително тълкуване на закона в Тълкувателно решение № 1/2020 г. по т.д. 1/2020 г. на ОСГК на ВКС, съгласно което при отчитане и заплащане на положените часове нощен труд от служители на М.В.Р. не са приложими разпоредбите на Кодекса на труда и на Наредбата за структурата и организацията на работната заплата /в частност разпоредбата на чл. 9, ал. 2 от същата наредба/ и следва да се прилагат разпоредбите на специалния Закон за Министерството на вътрешните работи и на издадените въз основа на него подзаконови нормативни актове.

В чл.187, ал.1 и ал.3 ЗМВР е регламентирана нормалната продължителност на работното време на държавните служители в МВР – 8 часа дневно и 40 часа седмично при 5-дневна работна седмица, като за работещите на 8, 12 или 24-часови смени се установява сумирано изчисляване на работното време за тримесечен период. При работа на смени е възможно полагането на труд и през нощта между 22:00 и 6:00 часа, като работните часове не следва да надвишават средно 8 часа за всеки 24-часов период. Нормата на чл. 187, ал. 1 ЗМВР е императивна и предвижда, че нормалната продължителност на работното време е 8 астрономически часа, независимо от частта на денонощието, в която работният ден се разполага – през деня, в неговата „светла“ част и през нощта – в неговата „тъмна“ част, съответно не е налице празнота в правната уредба.

При съпоставката на цитираните норми с чл. 140 КТ, която определя нормалната продължителност на седмичното работно време през нощта на работниците и служителите от частния сектор /при 5-дневна работна седмица – до 35 часа, или до 7 часа на ден/, е видно, че разпоредбите на ЗМВР установяват по-голяма продължителност на работното време на служителите от МВР в сравнение с тази на работниците и служителите по

трудово правоотношение. Това е така с оглед спецификата на извършваната от държавните служители работа, както и обстоятелството, че съобразно чл. 2 ЗМВР дейността на МВР, в т.ч. на служителите му, е насочена към защита на правата и свободите на гражданите, противодействие на престъпността, защита на националната сигурност, опазване на обществения ред и пожарна безопасност и защита на населението. Предвид това обстоятелство и високата степен на риск на извършваната дейност, законодателят е диференцирал правния режим, уреждащ ограничението на максималната продължителност на нощния труд, като за посочената категория държавни служители е предвидена по-дълга такава. Следва да се отбележи и че липсва пречка за възприемането на подобен подход, като съгласно решението на СЕС от 24.02.2022г., постановено по делото C-262/20, имащо задължителна сила за съда на основание чл. 633 ГПК, чл. 8 и чл. 12, б. а) от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време не налагат да се приема национална правна уредба, която да предвижда, че нормалната продължителност на нощния труд за работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите е по-кратка от предвидената за тях нормална продължителност на труда през деня.

Липсата на възможността за преобразуване на нощния труд в дневен за процесната категория държавни служители, в която попада и ищецът в настоящото производство, е законодателно заложена предвид спецификата на служебните правоотношения и равенството на гражданите пред закона, като за неблагоприятните последици от полагането на нощен труд от служители на МВР, в ЗМВР са предвидени множество компенсаторни механизми – допълнително възнаграждение за прослужено време – чл. 178, ал.1, т. 1 ЗМВР, по-голям основен платен годишен отпуск /чл.189, ал.1 ЗМВР/, обезщетение при прекратяване на служебно правоотношение /чл.234, ал.1 ЗМВР/, по-благоприятен режим за заплащане на извънреден труд /чл.187, ал.5, 6 и 7 ЗМВР/, липса на задължение за заплащане на осигурителни вноски, по-благоприятни условия за придобиване право на пенсия /чл. 69, ал. 2 КСО/, пенсиониране при условията на I категория труд /чл. 69 КСО/ и др. По този начин законодателят е уредил механизъм за компенсация на предвидената по-висока продължителност на нощния труд, положен от процесната категория работници, в т.ч. и от ищеца. Този подход на законодателя съответства и на приетото с решение на СЕС от 24.02.2022г., постановено по дело C-262/2020г., съгласно което при всички случаи в полза работниците от публичния сектор като полицаите и пожарникарите трябва да има други мерки за защита под формата на продължителност на работното време, заплащане, обезщетения или сходни придобивки, които да позволяват да се компенсира особената тежест на полагания от тях нощен труд.

Ето защо и предявеният иск с правно основание чл. 178, ал. 1. т. 3 от ЗМВР за заплащане на извънреден труд се явява изцяло неоснователен за предявения размер от 1840,89 лева

Доколкото съдът не формира правни изводи за наличие на главен дълг, искът за заплащане на лихва за забава върху главницата в размер от 276,87 лв. се явява изцяло неоснователен.

Поради изложеното обжалваното решение следва да бъде отменено в частта, в която е уважен искът за възнаграждение за извънреден труд за горницата над 1691,99 лв. до пълния предявен размер от 3532,88 лева и за лихва за забава върху горницата над 254,44 лв. до пълния предявен размер от 531,31 лв., и вместо него да бъде постановено друго, с което предявените искове да бъдат отхвърлени до посочените размери. В останалата част, в която исковете са уважени, решението следва да бъде потвърдено.

-

По разноските:

-

В резултат от изводите, до които въззивният съд достигна, решението на първоинстанционния съд следва да се ревизира и в частта за разноските.

С оглед частичното отхвърляне на предявените искове, решението следва да бъде отменено в частта, в която ищецът е осъден да заплати на ответника разноски за разликата над сумата от 143,67 лв., както и в частта, в която ответникът е осъден да заплати по сметка на СРС д.т. в размер над 77,85 лв. и депозит за вещо лице над 191,56 лв.

На въззивника следва да се присъдят разноски за производството пред първоинстанционния съд в размер от 52,1 лв. за юрисконсултско възнаграждение, както и разноски за производството пред въззивния съд в размер от 94,46 лв. за държавна такса и юрисконсултско възнаграждение. На въззиваемия следва да се присъдят разноски за въззивното производство в размер от 191,56 лв. за заплатено адвокатско възнаграждение.

Мотивиран от изложеното, Софийски градски съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 20061110 от 10.10.2022 г., постановено по гр.д. № 63080/2019г. на СРС, ГО, 61 състав, в частта, с която ответникът Главна дирекция „Г.п.” при М.В.Р., ЕИК ****, гр. София, бул. ****, е осъден да заплати на основание чл. 187, ал. 5, т. 2, вр. чл. 178, ал. 1. т. 3 ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, на Л. Б. Ш., ЕГН *****, сумата над 1691,99 лв. до пълния предявен размер от 3532,88 лева, представляваща неизплатено възнаграждение за положен извънреден труд през периода от 01.07.2016г. до

30.10.2019г., ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба - 31.10.2019г. до окончателното изплащане на вземането, сумата над 254,44 лв. до пълния предявен размер от 531,31 лв. - лихва за забава за периода от 01.10.2016г. до 29.10.2019г., на основание чл.78 ал.3 ГПК разноси за разликата над сумата от 143,67 лв., както и в частта, в която Главна дирекция „Г.п.“ при М.В.Р., ЕИК **** е осъден да заплати по сметка на Софийски районен съд на основание чл.77 ГПК държавна такса над сумата над 77,85 лв. и възнаграждение за вещо лице над сумата от 191,56 лв. и вместо него постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявените от Л. Б. Ш., ЕГН *****, срещу Главна дирекция „Г.п.“ при М.В.Р., ЕИК ****, гр. София, бул. ****, искове с правно основание чл. 187, ал. 5, т. 2, вр. чл. 178, ал. 1. т. 3 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, за заплащане на сумата над 1691,99 лв. до пълния предявен размер от 3532,88 лева, представляваща неизплатено възнаграждение за положен извънреден труд през периода от 01.07.2016г. до 30.10.2019г., ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба - 31.10.2019г. до окончателното изплащане на вземането, сумата над 254,44 лв. до пълния предявен размер от 531,31 лв. - лихва за забава за периода от 01.10.2016г. до 29.10.2019г.

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20061110 от 10.10.2022 г., постановено по гр.д. № 63080/2019г. на СРС, ГО, 61 състав, в частта, с която ответникът Главна дирекция „Г.п.“ при М.В.Р., ЕИК ****, гр. София, бул. ****, е осъден да заплати на основание чл. 187, ал. 5, т. 2, вр. чл. 178, ал. 1. т. 3 от ЗМВР и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД, на Л. Б. Ш. ЕГН *****, сумата от 1691,99 лв., представляваща неизплатено възнаграждение за положен извънреден труд през периода от 01.07.2016г. до 30.10.2019г., ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба - 31.10.2019г. до окончателното изплащане на вземането и сумата от 254,44 лв. - лихва за забава за периода от 01.10.2016г. до 29.10.2019г.

В останалата част решението като необжалвано е влязло в сила.

ОСЪЖДА Л. Б. Ш. ЕГН *****, да заплати на основание чл. 78, ал. 3 ГПК на Главна дирекция „Г.п.“ при М.В.Р., ЕИК ****, гр. София, бул. ****, сумата от 52,1 лева, представляваща разноси за първоинстанционното производство, както и сумата от 94,46 лв. – разноси за въззивното производство.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Г.п.“ при М.В.Р., ЕИК ****, гр. София, бул. ****, да заплати на основание чл.78,ал.1 ГПК на Л. Б. Ш. ЕГН *****, сумата от 191,56 лв., представляваща разноси за въззивното производство.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____